

Klinisk institutt 2
Institutt for biomedisin
Institutt for global helse og samfunnsmedisin
Klinisk institutt 1
Institutt for klinisk odontologi

Referanse

2024/3093-EIDA

Dato

27.02.2024

Høringer om prioritering i helse: Perspektiv, tilgang og åpenhet

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring tre ekspertrapporter om prioritering i helsetjenesten. Rapportene omhandler henholdsvis hvilket perspektiv som bør benyttes for slike prioriteringer, prioritering av og tilgang til nye metoder og åpenhet om beslutningsprosessene knyttet til slik prioritering.

Det er utformet én ekspertrapport for hvert av disse temaene (vedlagt), og departementet ønsker i hovedsak innspill på hovedanbefalingene i hver rapport. Nedenfor gis en oversikt over anbefalingene. Instituttene står fritt til å kommentere andre forhold beskrevet i rapportene.

Frist for instituttene til å sende innspill til fakultetet er **onsdag 3. april**. Fakultetet sender samlet høringssvar til departementet. Vi ber om at instituttene er tydelige på hvilke innspill som gjelder hvilken av rapportene, da fakultetet må levere separate høringssvar for hver rapport, etter departementets ønske.

Rapport fra ekspertgruppen «Perspektiv i prioriteringer»

Rapporten presenterer ekspertgruppens vurderinger av om man bør bruke et helsetjenesteperspektiv eller et samfunnsperspektiv ved prioritering mellom tiltak i helsetjenesten. Gruppens hovedanbefaling er at dagens ordninger endres til et system med et rent helsetjenesteperspektiv som primæranalyse, og et samfunnsperspektiv sekundært der det er relevant. Dette rammeverket vil etter ekspertgruppens mening tillate noe mer fleksibilitet, men uten å åpne for usikkerhet i prioriteringene.

Departementet ønsker særlig innspill på følgende:

1. Bruk av et rent helsetjenesteperspektiv i primæranalysen

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Det medisinske fakultet
Telefon 55582086
post.med@uib.no

Postadresse
Postboks 7804
5020 BERGEN

Besøksadresse
Armauer Hansens hus,
Haukelandsveien 28
Bergen

Saksbehandler
Eirik Dalheim
55 58 20 86

2. Hvilke elementer som bør inngå i et rent helsetjenesteperspektiv
3. Bruk av et samfunnsperspektiv i en sekundæranalyse når dette er relevant
4. Hvilke elementer som eventuelt bør inngå i sekundæranalysen med samfunnsperspektiv.

Rapport fra ekspertgruppen «Tilgang og prioritering»

Denne gruppen har utredet ulike etiske, medisinfaglige, juridiske og økonomiske problemstillinger rundt forholdet mellom innføring av nye behandlingsmetoder på gruppenivå og tilgang for enkeltpasienter. Sentralt i dette står systemet for innføring av nye metoder i spesialisthelsetjenesten («Nye metoder») og blåreseptordningen.

Ekspertgruppen har anbefalt ti tiltak for å fremme rettferdig tilgang til effektive metoder, og det bes om innspill på disse:

1. Forbedre informasjon om prioriteringssystemet og styrke kunnskap om prioritering hos klinikere og andre beslutningstakere.
2. Målrette arbeidet med metodevurderinger og undergruppeanalyser.
3. Øke pasienters mulighet for deltakelse i kliniske studier.
4. Innføre en ordning for vurdering av individuell tilgang etter nei-beslutning i «Nye metoder».
5. Innføre en ordning for vurdering av individuell tilgang og gruppeunntak ved revurdering av metoder i «Nye metoder».
6. Ikke åpne for at privatfinansiert behandling kan utgjøre et selvstendig grunnlag for tilgang til behandling i den offentlige helse- og omsorgstjenesten.
7. Ikke åpne for unntak før metodevurdering er gjennomført for blåreseptordningen.
8. Øke bruken av prisavtaler for å håndtere usikkerhet om effekt og risiko, særlig ved sjeldne diagnoser.
9. Legge til rette for «compassionate use» av legemidler for pasienter med forventet behandlingsvarighet under seks måneder.
10. Etablere nasjonale systemer for registrering og evaluering av ordninger for unntak og individuell tilgang.

Rapport fra ekspertgruppen «Åpenhet»

Ekspertgruppen har tatt for seg om hvordan mer åpenhet om prioritering i helsetjenesten kan styrke tilliten til at beslutningene som er tatt er rettferdige og legitime. Denne gruppen har vært ledet av professor Ingrid Miljeteig ved IGS/BCEPS.

Ekspertgruppen har foreslått fire sentrale grep for økt tillit og legitimitet til prioriteringer, og det bes om innspill på disse. De fire anbefalingene er her gjengitt i noe forkortet utgave, og vi henviser til den vedlagte rapporten (vedlegg 3) for fullstendig tekst.

1. Mer åpenhet om beslutningsprosessene og bedre kommunikasjon og informasjon om dokumentasjon og begrunnelse for beslutningene på systemnivå. Tilgjengeliggjøring og klargjøring av informasjonen. Helseforetakene bør systematisere implementering av beslutningene, med

tydeliggjøring av ansvarsforhold, alternativkostnader innenfor budsjett og ansattinvolvering.

2. Endringer i Beslutningsforum – herunder rollen til brukerrepresentantene, og økning av antall møtedeltakere med to klinikere. Flertallet i gruppen foreslår å gi disse deltakerne stemmerett, noe som vil kreve lovendring.
3. Opprette et Nasjonalt kompetansesenter for prioritering, som blant annet avholder årlige prioriteringskonferanser. Senteret kan etter nærmere vurdering også gis en rolle innenfor «bærekraftig helsetjeneste».
4. Forskriftsendring for å justere læringsmålene for helseprofesjonsutdanninger, og andre tiltak for å styrke kompetansen om prioritering blant ledere og andre viktige aktører. Dette for å øke rolleforståelsen og medvirkning til rettferdige prioriteringer blant helsepersonell. Mer ressurser til systematisk kompetansearbeid i organisasjonene.

Vennlig hilsen

Per Bakke
dekan

Synnøve Myhre
fakultetsdirektør

Vedlegg:

1. Rapport «Perspektiv og prioriteringer»
2. «Rapport fra ekspertgruppen om tilgang og prioritering»
3. Rapport «Tillit til prioriteringer – økt åpenhet, medvirkning og kompetanse